

ปัจจัยที่มีผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านคุณธรรม จริยธรรม
ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
Factors Affecting to Desirable Characteristics in morality and ethics of
nursing students, faculty of Nursing, Ubon Ratchathani Rajabhat
University

ปิยะนันท์ นามกุล^{1*}

Piyanan narmkul^{1*}

¹สาขาวิชาการพยาบาลเด็กและวัยรุ่น คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
อ.เมือง จ.อุบลราชธานี 34000

¹Child and Adolescent Nursing, Faculty of nursing, Ubon Ratchathani Rajabhat University,
Amphoe Muang, Ubon Ratchathani 34000

*Corresponding author; Email: piyanannar@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยภาคตัดขวางเชิงพรรณนา (Cross-sectional Descriptive Research) นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลในคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ 2 - 4 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 147 คน อายุระหว่าง 17-22 ปี โดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลาก (Simple random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรม แบบสอบถามได้ผ่านการตรวจความตรงตามเนื้อหา มีค่า IOC เท่ากับ .80 และค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .85 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ใช้สถิติวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment coefficient)

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 94.6 ค่าเฉลี่ยของปัจจัยด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล ปัจจัยด้านความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.56 รองลงมาคือด้านความเมตตา ความอดทน การมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบ ความมีวินัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.38, 20.61, 20.53 และ 19.29 คะแนน ตามลำดับ และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมครอบครัว กลุ่มเพื่อน สถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.54 21.24 และ 21.20 คะแนน ตามลำดับ ปัจจัยที่มีผลกับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลมากที่สุด คือ สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อนและสภาพแวดล้อมด้านสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับคุณธรรม จริยธรรม ร้อยละ 56 รองลงมาคือ สภาพแวดล้อมด้านครอบครัวมีความสัมพันธ์กับคุณธรรม จริยธรรม ร้อยละ 50

คำสำคัญ: คุณลักษณะที่พึงประสงค์, คุณธรรม, จริยธรรม

ABSTRACT

This research aimed to study the factors influencing moral, ethical and appreciative behaviors of nursing students in faculty of Nursing, Ubon Ratchathani Rajabhat University in 2017. One hundred and forty seven of male and female students who were more than seventeen years old, studied in faculty of Nursing at Ubon Ratchathani Rajabhat University, were selected by sample random sampling. Research instruments for collecting data consisted of the factors influencing moral, ethical and appreciative behaviors scale. The content validity (IOC) and reliability value of moral were .80 and .85 etc. The data were analyzed using cross-sectional descriptive statistic: frequency, standard deviation and Pearson's product moment coefficient. Results demonstrated that:

The most of samples are a girl 94.6% have moral and ethical in the honest, kindness, patient, responsibility and discipline with average of 21.56, 21.38, 20.53 and 19.29 respectively. The environment of the family, peers and university with average of 21.54, 21.24 and 21.20 respectively. The factors related to affecting to desirable characteristics morality, ethics are mostly of affected are peers and university 56%, family 50% with statistic significant at P-value < .05.

Keywords: affecting to desirable characteristics, moral, ethical

บทนำ

ในทศวรรษแห่งการเปลี่ยนแปลงสู่ความไร้พรมแดน บุคคลในสังคมจะต้องเรียนรู้เพื่อให้เกิดความสามารถในการปรับตัวให้อยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในและนอกสังคมได้อย่างราบรื่น กลมกลืนและเป็นปกติสุข การเปลี่ยนแปลงในโลกยุคปัจจุบันส่งผลต่อวิถีชีวิตในสังคม การปฏิบัติตนให้อยู่ในศีลธรรมและวัฒนธรรมอันดีนับวันเริ่มลดน้อยลง จากการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการอยู่ร่วมในสังคมตามบทบาทของมนุษย์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยสูงอายุมีความสำคัญ โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชนที่เป็นวัยรุ่นจะต้องให้ความสนใจและติดตามการพัฒนาอย่างใกล้ชิดและเป็นระบบการสร้างให้เกิดการเรียนรู้และตระหนักด้านคุณธรรม จริยธรรมเป็นเรื่องที่สถาบันการศึกษาจำเป็นต้องตระหนักเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมอย่างจริงจัง เนื่องจากคุณธรรม จริยธรรมเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตนำมาซึ่งความสงบสุข อันได้แก่ การแยกแยะความถูกต้อง ดี ชั่ว การเคารพในคุณค่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง มีระเบียบ วินัย มีจิตอาสาและจิตสำนึกรักษ์ท้องถิ่น

สถานการณ์ประเทศไทยในปัจจุบัน มีคำถามที่เกิดขึ้นถึงเยาวชนไทยเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรง การมั่วสุม ยาเสพติด การตั้งครุฑในวัยเรียน การใช้ชีวิตร่วมกันฉันท์สามีภรรยาตามหอพักต่าง ๆ การทะเลาะวิวาทกันระหว่างนักศึกษาต่างสถาบัน ซึ่งจากการสำรวจของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พบว่า ปัจจุบันมีสถานที่ที่มีลักษณะเป็นหอพักตามกฎหมายจำนวนมากกว่า 50,000 แห่ง แต่ผู้ประกอบการจดทะเบียนเพียง 10,677 แห่ง ซึ่งการที่สถานที่ดังกล่าวไม่จดทะเบียนและไม่แยกเป็นหอพักชายและหอพักหญิงนั้น ทำให้เกิดปัญหาสังคมและปัญหาเยาวชนตามมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาเพศสัมพันธ์และการตั้งครุฑในวัยเรียน (กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2550)

ปัญหาของกลุ่มเยาวชนไทยในปัจจุบันทั้งการมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ อาทิ การแต่งกายผิดระเบียบ แต่งกายล่อแหลมซึ่งเป็นมูลเหตุก่อให้เกิดอาชญากรรมทางเพศ การขายบริการทางเพศเพื่อหาเงินใช้จ่ายสินค้าฟุ่มเฟือย แบริดเนม การอยู่ร่วมกันฉันท์สามีภรรยาขณะศึกษา การทะเลาะวิวาท ซึ่งทุกคนต่างลงความเห็นตรงกันว่า เยาวชนไทยขาดการปลูกฝังด้านคุณธรรม จริยธรรม อาจจะมีบ้างแต่เป็นแบบฉาบฉวยไม่เกิดผลที่ถาวร ในขณะที่สังคมไทยต้องการเห็นภาพการพัฒนาเยาวชนไทยไปสู่การเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งไม่สืบทอดวัฒนธรรมอันดีของชาติ ในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สุทัศน์พงษ์, 2550) จากปัญหาดังกล่าว มักกล่าวรวมเป็นปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และทุกครั้งทีกล่าวถึงปัญหานี้มักจะมองว่าเป็นความล้มเหลวของกระบวนการจัดการศึกษา และระบบการศึกษา แต่หากเปิดใจยอมรับว่าเป็นปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรมและเป็นปัญหาใหญ่ระดับชาติ การแก้ไขปัญหาเหล่านี้จะต้องเริ่มต้นจากครอบครัว สถานศึกษา และที่สำคัญคือผู้ใหญ่ทุกคนในสังคมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเยาวชนไทย ซึ่งเป็นการปลูกฝังด้านคุณธรรม จริยธรรมที่ดีที่สุด ดังนั้นคุณธรรมจริยธรรมจึงเป็นกลไกของสังคม ที่ทำหน้าที่เป็นบรรทัดฐานของความประพฤติ เป็นสิ่งกำหนดว่าอะไรควรประพฤติปฏิบัติ และจะต้องปลูกฝังให้กับคนในสังคม เพราะสังคมจะสงบสุขถ้าคนเป็นคนดี และในทางตรงข้ามสังคมจะวุ่นวายถ้าคนในสังคมไม่ดี

คุณธรรมเป็นประเด็นที่ต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นในทุกคน การสร้างจริยธรรมจากสถานการณ์จริง มีปัจจัยที่เป็นผลต่อพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ได้แก่ อายุ อาชีพของบิดามารดา รายได้ การอบรมเลี้ยงดู สอดคล้องกับ วรัญญา (2556) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณธรรมจริยธรรมของผู้สำเร็จการศึกษาลัทธิสุทธพยานบาลศาสตรบัณฑิต พบว่าคุณธรรมจริยธรรมทั้งก่อนสำเร็จการศึกษาและเมื่อสำเร็จการศึกษา ด้านที่สูงสุด คือ ความซื่อสัตย์ อาชีพของมารดา การอบรมเลี้ยงดูแบบมีเหตุผล คุณธรรมจริยธรรมก่อนการศึกษา มีผลต่อคุณธรรม จริยธรรมเมื่อสำเร็จการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ สถิตาพร (2546) ศึกษาพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่านิสิตได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมความมีวินัยในตนเองโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และรายด้านพบว่า พฤติกรรมความมีวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบ ความอดทน ความซื่อสัตย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คุณธรรม จริยธรรมเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และเป็นปัจจัยสำคัญของคุณภาพบัณฑิต ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2547 เป็นเหตุผลให้พัฒนานักศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มเยาวชนกลุ่มใหญ่ให้มีคุณธรรมจริยธรรม ดังนั้นจึงต้องพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมแก่นักศึกษา เพื่อให้ นักศึกษาสามารถพัฒนาตนเองให้จัดการกับปัญหาจริยธรรมในการดำรงชีพได้

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เป็นสถาบันการศึกษาทางการพยาบาลมีบทบาทหน้าที่ในการผลิตบัณฑิตพยาบาลเพื่อปฏิบัติวิชาชีพพยาบาลได้ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย เคารพกฎหมาย มีจิตอาสาและจิตสำนึกรักษาท้องถิ่น โดยเฉพาะด้านคุณธรรมที่เป็นพื้นฐานสำคัญของวิชาชีพ นักศึกษาพยาบาลเป็นผู้ที่จะก้าวสู่วิชาชีพพยาบาลซึ่งเป็นวิชาชีพที่จำเป็นต้องใช้คุณธรรมจริยธรรม มีจรรยาบรรณเชิงวิชาชีพ ดังนั้นคุณธรรมจริยธรรมจึงเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องพัฒนา โดยคณะพยาบาลศาสตร์เป็นส่วนหนึ่งของแหล่งสร้างคุณธรรม จริยธรรม จากการอบรมสั่งสอน การสร้างจริยธรรมในสถานการณ์จริงขณะเรียนรู้ การเสริมสร้างปัญญาให้เกิดขึ้นจากการตระหนักรู้ คิดวิเคราะห์ต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เป็นการขัดเกลา นักศึกษา ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 จนถึงชั้นปีที่ 4 ให้มีคุณลักษณะของวิชาชีพพยาบาล แต่การจะขัดเกลา นักศึกษาด้านคุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมได้อย่างไร มีปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดคุณธรรม จริยธรรมเหล่านี้เพียงไหน ผู้วิจัย

จึงเกิดคำถามว่าปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมในนักศึกษาในกลุ่มนี้คือสิ่งใดบ้าง เพื่อให้เป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาลด้านคุณธรรม จริยธรรม สามารถนำผลการวิจัยมาออกแบบการเรียนการสอนและกิจกรรมนอกชั้นเรียน และเป็นข้อมูลในการพัฒนานักศึกษาทุกชั้นปีให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นพยาบาลที่มีคุณภาพ สร้างความเข้มแข็งทางสังคมแก่ประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านของครอบครัว มีผลต่อพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล
2. ปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน มีผลต่อพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล
3. ปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านสถานศึกษา มีผลต่อพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าวิจัยศึกษาทบทวนวรรณกรรม นำแนวคิดตามทฤษฎีของเพียเจ็ทและโคลเบอร์ก มาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางการศึกษา เนื่องจากการที่บุคคลจะมีคุณธรรมและจริยธรรมแตกต่างกันมาจากปัจจัยต่าง ๆ และมีความสัมพันธ์กันระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องด้านคุณธรรม จริยธรรมและพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ เป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 147 คน อายุระหว่าง 17-22 ปี ข้อมูลจากสำนักส่งเสริมวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างวิจัยใช้การสุ่มแบบอย่างง่ายโดยการจับฉลาก (Sample random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้
- ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 1) อายุ 2) เพศ 3) ระดับชั้นปี 4) อาชีพบิดามารดา 5) รายได้ครอบครัว 6) รายได้นักศึกษา
  - ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตรวัดประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ซึ่งมีคะแนนระหว่าง 1-5 คะแนน จำนวน 40 ข้อ แบ่งเป็นปัจจัยภายในตนเอง จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความเมตตา มีข้อความแสดงถึงความเมตตา จำนวน 5 ข้อ มีคะแนนรวมระหว่าง 5-25

คะแนน คะแนนสูงสุดแสดงว่าเป็นผู้มีความเมตตาสูง ด้านความซื่อสัตย์ มีข้อความแสดงถึงการมีความซื่อสัตย์ จำนวน 5 ข้อ มีคะแนนรวมระหว่าง 5-25 คะแนน คะแนนสูงสุดแสดงว่าเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สูง ด้านความมีวินัย มีข้อความแสดงถึงความมีวินัย จำนวน 5 ข้อ มีคะแนนรวมระหว่าง 5-25 คะแนน คะแนนสูงสุดแสดงว่าเป็นผู้มีความมีวินัยสูง ด้านความอดทน มีข้อความแสดงถึงความอดทน จำนวน 5 ข้อ มีคะแนนรวมระหว่าง 5-25 คะแนน คะแนนสูงสุดแสดงว่าเป็นผู้มีความอดทนสูง ด้านการมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบ มีข้อความแสดงถึงการมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบ จำนวน 5 ข้อ มีคะแนนรวมระหว่าง 5-25 คะแนน คะแนนสูงสุดแสดงว่าเป็นผู้มีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านการมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมสูง ปัจจัยภายนอกของนักศึกษา ได้แก่ สภาพแวดล้อมด้านครอบครัว จำนวน 5 ข้อ สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน จำนวน 5 ข้อ และสภาพแวดล้อมด้านสถานศึกษา จำนวน 5 ข้อ มีคะแนนรวมระหว่าง 5-25 คะแนน คะแนนสูงสุดแสดงว่าเป็นผู้มีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมสูง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยหาค่าความสอดคล้องกันระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับจุดประสงค์ (Index of congruence หรือ IOC) จากการประเมินเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านและทำการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจำนวนอย่างน้อย 3 ครั้งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องด้านเนื้อหาตั้งแต่ 0.80

การตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และมีการวัดตัวแปรแบบช่วง (Ratio) แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะประชากรใกล้เคียงกันจำนวน 30 คนและนำข้อมูลจากการทดลองใช้มาวิเคราะห์ความเที่ยงตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1970) ได้ค่ารวมทุกชุดเท่ากับ 0.85

การพิทักษ์สิทธิ

ผู้วิจัยแจ้งสิทธิในการตอบรับและปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัยและอธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยเน้นให้ทราบว่าการศึกษาครั้งนี้ไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลต่างๆที่ได้ในแบบสอบถามจะถือเป็นความลับและนำมาใช้ตามวัตถุประสงค์การวิจัยเท่านั้น การรายงานผลการวิจัยจะนำเสนอในภาพรวม ไม่มีการเปิดเผยชื่อและนามสกุลของกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มตัวอย่างสามารถถอนตัวจากการเข้าร่วมการวิจัยได้ทันที

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัย อธิบายวัตถุประสงค์การวิจัยให้นักศึกษาทราบและขอความร่วมมือ จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิจัยให้กลุ่มตัวอย่าง โดยให้ทำแบบสอบถามโดยประสานกับฝ่ายวิชาการคณะพยาบาลศาสตร์ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามในช่วงเวลาหลังเลิกเรียน ใช้เวลาตอบแบบสอบถามคนละประมาณ 20-25 นาที แล้วตรวจสอบความครบถ้วนในการตอบแบบสอบถาม แล้วนำไปบันทึกข้อมูลในโปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล
2. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์
3. ตัวแปรที่ศึกษาที่มีการวัดข้อมูลเป็นข้อมูลแจกแจงนับและอันดับวิเคราะห์เป็นจำนวนและร้อยละ ส่วนข้อมูลต่อเนื่องขึ้นไปวิเคราะห์และนำเสนอเป็นค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. การหาความสัมพันธ์เบื้องต้นของระดับการมีพฤติกรรมกับปัจจัยที่สนใจและมีความสัมพันธ์ โดยตัวแปรที่มีระดับการวัดข้อมูลตั้งแต่ข้อมูลต่อเนื่องขึ้น (Interval scale) ขึ้นไปนำมาวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment coefficient) ระหว่างตัวแปรโดยตรง

5. ในการทดสอบสมมติฐานทางสถิติกำหนดระดับนัยสำคัญ (α) ที่ 0.05

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาพยาบาล

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพผู้ปกครอง รายได้เฉลี่ยของผู้ปกครอง ค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักศึกษา พบว่า เป็นเพศหญิงมากที่สุดร้อยละ 94.6 โดยมีกลุ่มตัวอย่างอายุระหว่าง 19-21 ปีมากที่สุด ร้อยละ 83 รองลงมาคืออายุมากกว่า 21 ปี ร้อยละ 22 ชั้นปีที่ศึกษามากที่สุด ชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 49.7 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 37 อาชีพผู้ปกครอง มากที่สุดคือ เกษตรกร ร้อยละ 61.9 รองลงมาคือรับจ้าง ร้อยละ 12.9 น้อยที่สุดคือ พนักงานเอกชน ร้อยละ 2.7 รายได้ผู้ปกครอง มากที่สุดคือ 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 38.1 รองลงมาคือ 10,000 บาท ร้อยละ 37.4 น้อยที่สุดคือ 50,001-60,000 บาท ร้อยละ 7 ค่าใช้จ่ายนักศึกษาต่อเดือน มากที่สุดคือ 3,001-5,000 บาท ร้อยละ 62.6 รองลงมาคือ 5,001-7,000 บาท ร้อยละ 19.0 น้อยที่สุดคือ 7,000 บาทขึ้นไปร้อยละ 9.5

2. ปัจจัยด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล

ลำดับ	ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	S.D.	95%CI
1.	ด้านเมตตา (ช่วงคะแนน 5-25)	21.38	2.45	20.99-21.75
2.	ความซื่อสัตย์ (ช่วงคะแนน 5-25)	21.56	2.39	21.18-21.94
3.	ความมีวินัย (ช่วงคะแนน 5-25)	19.29	2.53	18.91-19.70
4.	ความอดทน (ช่วงคะแนน 5-25)	20.61	2.55	20.19-21.02
5.	การมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบ (ช่วงคะแนน 5-25)	20.53	2.64	20.07-20.93
6.	รวมคุณธรรม จริยธรรม (ช่วงคะแนน 25-125)	103.39	9.56	101.78-104.93

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และช่วงเชื่อมั่นร้อยละ 95 ของค่าเฉลี่ยของปัจจัยด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ปัจจัยด้านความเมตตา คะแนนเต็ม 25 คะแนน มีค่าเฉลี่ยของความเมตตาเท่ากับ 21.38 คะแนน (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.45, 95% CI: 20.99-21.75) ช่วงคะแนน 16-25 ปัจจัยด้านความซื่อสัตย์ คะแนนเต็ม 25 คะแนน มีค่าเฉลี่ยของความซื่อสัตย์เท่ากับ 21.56 คะแนน (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.39, 95% CI: 21.18-21.94) ช่วงคะแนน 15-25 ปัจจัยด้านความมีวินัย คะแนนเต็ม 25 คะแนน มีค่าเฉลี่ยของความมีวินัยเท่ากับ 19.29 คะแนน (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.53, 95% CI: 18.91-19.70) ช่วงคะแนน 13-25 ปัจจัยด้านความอดทน คะแนนเต็ม 25 คะแนน มีค่าเฉลี่ยของความ

อดทนเท่ากับ 20.61 คะแนน (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.55, 95% CI: 20.19-21.02) ช่วงคะแนน 14-25 ปัจจัยด้านการมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบ คะแนนเต็ม 25 คะแนน มีค่าเฉลี่ยของการมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบเท่ากับ 20.53 คะแนน (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.64, 95% CI: 20.07-20.93) ช่วงคะแนน 12-25 เมื่อพิจารณาภาพรวมปัจจัยภายในด้านคุณธรรมจริยธรรมพบว่า คะแนนเต็ม 125 มีค่าเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมโดยรวมเท่ากับ 103.09 คะแนน (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.56, 95% CI: 101.78-104.93) ช่วงคะแนน 75-125

3. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล

ลำดับ	ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	S.D.	95%CI
1.	สภาพแวดล้อมด้านครอบครัว (ช่วงคะแนน 5-25)	21.54	3.08	21.02-22.00
2.	สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน (ช่วงคะแนน 5-25)	21.24	2.38	20.85-21.63
3.	สภาพแวดล้อมด้านสถานศึกษา (ช่วงคะแนน 5-25)	21.20	2.67	20.73-21.63
4.	ภาพรวมคุณธรรม จริยธรรม (ช่วงคะแนน 25-125)	63.99	6.51	62.92-64.99

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และช่วงเชื่อมั่นร้อยละ 95 ของค่าเฉลี่ยของข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมครอบครัว คะแนนเต็ม 25 คะแนน มีค่าเฉลี่ยของสภาพแวดล้อมด้านครอบครัวเท่ากับ 21.54 คะแนน (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3.08, 95% CI: 21.02-22.00) ช่วงคะแนน 13-25 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมกลุ่มเพื่อน คะแนนเต็ม 25 คะแนน มีค่าเฉลี่ยของสภาพแวดล้อมกลุ่มเพื่อนเท่ากับ 21.24 คะแนน (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.38, 95% CI: 20.85-21.63) ช่วงคะแนน 15-25 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมสถานศึกษา คะแนนเต็ม 25 คะแนน มีค่าเฉลี่ยของสภาพแวดล้อมสถานศึกษาเท่ากับ 21.20 คะแนน (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.67, 95% CI: 20.73-21.63) ช่วงคะแนน 15-25 เมื่อพิจารณาภาพรวมปัจจัยภายนอกด้านคุณธรรมจริยธรรมพบว่า คะแนนเต็ม 125 มีค่าเฉลี่ยของคุณธรรมจริยธรรมโดยรวมเท่ากับ 63.99 คะแนน (ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.51, 95% CI: 62.92-64.99) ช่วงคะแนน 45-75

4. ปัจจัยที่ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยศึกษากับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล

ลำดับ	ตัวแปร	r	P-value	S.D.	95%CI
1.	สภาพแวดล้อมด้านครอบครัว	0.50	0.00	0.07	0.37-0.62
2.	สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน	0.56	0.00	0.08	0.38-0.71
3.	สภาพแวดล้อมด้านสถานศึกษา	0.56	0.00	0.07	0.42-0.68

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยศึกษากับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล ได้แก่ สภาพแวดล้อมด้านครอบครัว สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน และสภาพแวดล้อมด้านสถานศึกษา กับคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล ซึ่งเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์รายด้าน พบว่า ปัจจัยศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล โดยมีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์มากที่สุด คือ สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์กับคุณธรรม จริยธรรม ($r=0.56$, $S.D.=0.08$, 95% CI: 0.38-0.71) และสภาพแวดล้อมด้านสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับคุณธรรม จริยธรรม ($r=0.56$, $S.D.=0.07$, 95% CI: 0.42-0.68) ส่วนมีความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือ สภาพแวดล้อมด้านครอบครัวมีความสัมพันธ์กับคุณธรรม จริยธรรม ($r=0.50$, $S.D.=0.07$, 95% CI: 0.37-0.62)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี การอภิปรายผลแยกพิจารณารายประเด็น ดังนี้

1. ปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลมากที่สุด โดยสภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณธรรม จริยธรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 ($r=0.56$, $S.D.=0.08$, 95%CI: 0.38-0.71) คิดเป็นความสัมพันธ์ร้อยละ 56 เนื่องจากกลุ่มเพื่อนเป็นผู้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการแสดงออกต่าง ๆ ของวัยรุ่น ตั้งแต่ระยะเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นจนถึงระยะวัยรุ่นตอนปลาย กลุ่มเพื่อนในสถาบันการศึกษาเดียวกัน กลุ่มเพื่อนละแวกบ้าน กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อทัศนคติ ของวัยรุ่นเป็นอย่างยิ่ง เพราะวัยรุ่นมีแนวโน้มต้องการ อยู่ร่วมกับเพื่อนที่มีรสนิยมใกล้เคียงกัน ไม่ว่าจะในด้าน ความคิดการแต่งกายหรือแบบของการแสดงออกเพื่อให้ เพื่อนยอมรับตนเป็นสมาชิกในกลุ่ม เพราะฉะนั้นจึง พยายามทำตามเพื่อนที่ชักจูงและแนะนำ การคบเพื่อนดีจึงมีความหมายต่อวัยรุ่น (ธนภฤติ, 2556)

นอกจากนี้เพื่อนยังเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อค่านิยมในการมีพฤติกรรมสุขภาพอื่นๆ การคบเพื่อนมีปัญหาเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาทางอารมณ์ เช่น ภาวะซึมเศร้า เคยฆ่าตัวตาย การใช้ความรุนแรงและการถูกข่มขืนในวัยรุ่น (สุวรรณ, 2547)

2. ปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล และสภาพแวดล้อมด้านสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณธรรม จริยธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 ($r=0.56$, $S.D.=0.07$, $95\%CI: 0.42-0.68$) คิดเป็นความสัมพันธ์ร้อยละ 56 เช่นเดียวกัน เนื่องจากสถานศึกษาจัดเป็นสิ่งแวดล้อมแรก ๆ เปรียบเสมือนฐานของการเรียนรู้ฐานแรกที่นักศึกษาจะได้รับรู้และสัมผัสกับครูอาจารย์หรือผู้สอน โดยสถานศึกษามีความพร้อมด้านการพัฒนาหลักคิดและประสบการณ์ในการพัฒนาคนให้สามารถอยู่ร่วมกัน สถานศึกษาจึงเป็นบริบทสำคัญในการเรียนรู้ของการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ต่อไป ไม่ต่างจากครอบครัวสถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัวได้ทำการศึกษาถึงการปลูกฝังคุณธรรมโดยผ่านสถานศึกษา สอดคล้องกับปริญญา (2549) ศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสาร และขัดกลาทางสังคมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับด้านสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษามีบทบาทมากที่สุดในการขัดกลาด้านความซื่อสัตย์ เพราะสถานศึกษามีกฎระเบียบ มีข้อบังคับต่าง ๆ เช่น ข้อห้ามในการทุจริตในการสอบ เป็นสิ่งที่นักศึกษาได้รับการเรียนรู้จากสถานศึกษาว่าจะต้องมีความซื่อสัตย์ในการสอบ หากละเมิดจะได้รับการลงโทษ นอกจากนี้เนื้อหาวิชาที่เรียนมีความเกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์ เช่น วิชาเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพ ความซื่อสัตย์เป็นหนึ่งในจริยธรรมที่สำคัญในการประกอบอาชีพ นักศึกษาจึงได้รับการถ่ายทอดขัดกลาจากสถานศึกษา และสอดคล้องกับสุทธิวรรณ และศศิกาญจน์ (2552) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมที่มีประสิทธิภาพ กรณีศึกษากลุ่มเด็ก/เยาวชน และข้าราชการภาครัฐ พบว่าในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาพบว่า สถาบันการศึกษาควรสร้างเครือข่ายบุคลากรส่งเสริมคุณธรรมในสถานศึกษา และระหว่างสถานศึกษาโดยให้นักเรียนเป็นแกนนำในการดำเนินกิจกรรม สำหรับคุณธรรมทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเป็นการสร้างการเรียนรู้คุณธรรมแบบมีส่วนร่วมของนักเรียน โดยให้นักเรียนเป็นผู้มีส่วนร่วมในการคิด การร่วมวางแผน และร่วมลงมือปฏิบัติ รวมทั้งร่วมประเมินกิจกรรมสำหรับคุณธรรม เป็นการสร้างความรัก ความอบอุ่น ความสัมพันธ์ที่ดีของผู้ปกครองและอาจารย์ที่ปรึกษาต่อนักเรียนจะส่งผลทางอ้อม ทำให้เกิดความรับผิดชอบ ความมีวินัย ความมั่นใจในตนเองและเกิดวินัย รวมถึงค่านิยมที่ดีของนักเรียน มีจิตสาธารณะบำเพ็ญตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม

3. ปัจจัยสภาพแวดล้อมด้านของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .00 ($r=0.50$, $S.D.=0.07$, $95\% CI: 0.37-0.62$) คิดเป็นร้อยละ 50 เนื่องจากหน้าที่ของครอบครัวในการเป็นแหล่งหล่อหลอมคุณธรรมด้วยความรักไว้ว่าครอบครัวเป็นหน่วยเล็กที่สุดของสังคม เป็นปัจจัยสำคัญการสร้างสมาชิกที่ดีให้กับสังคม ประเทศชาติ โดยเริ่มที่การพัฒนาให้ครอบครัวซึ่งเป็นฐานรากของประเทศมีความแข็งแรง สมาชิกที่ได้รับการหล่อหลอมจากครอบครัวที่อบอุ่นจะส่งผลให้สังคมเต็มไปด้วยสมาชิกที่รักใคร่กลมเกลียว ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ครอบครัวจะทำหน้าที่ในการดูแลสมาชิกในครอบครัวให้ได้รับการตอบสนองทางด้านร่างกายจิตใจอารมณ์และสังคม ไม่ว่าจะในสภาวะปกติหรือในสภาวะที่ไม่ปกตินอกจากนี้ยังทำหน้าที่ให้สมาชิกในครอบครัวสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับนิเวศน์ วงศ์สุวรรณ (2552) ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้ความรุนแรงในครอบครัว ของชุมชนแขวงวัดท่าพระ ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว เป็นส่วนสำคัญในการสร้างความอบอุ่นในครอบครัว หากความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวเป็นไปในทางที่ไม่ดีก็จะส่งผลให้การดำเนินชีวิต การรู้จักบาปบุญคุณโทษ การยึดมั่นในคุณธรรมของสมาชิกในครอบครัวเป็นปัญหาตามมา และสอดคล้องกับสุนันทา (2548) ศึกษาการทำหน้าที่ของครอบครัวตามการรับรู้ของเด็กวัยรุ่นที่เสพรุราในจังหวัดแพร่ ผลการศึกษาพบวัยรุ่นในระดับมัธยมศึกษาที่มีพฤติกรรมเสพรุรา มีการรับรู้การทำหน้าที่ของครอบครัว โดยรวมอยู่ในระดับที่ดีพอสมควร สำหรับ

การทำหน้าที่ของครอบครัวทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการแก้ปัญหา ด้านการสื่อสาร ด้านบทบาท ด้านการตอบสนองทางอารมณ์ ด้านความผูกพันทางอารมณ์ ด้านการควบคุมพฤติกรรม และด้านการทำหน้าที่ทั่วไป นักศึกษามีความเข้าใจในระดับดีพอสมควร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมแก่นักศึกษาที่เป็นวัยเยาวชน ผู้ใหญ่ตอนต้น ควรจัดกิจกรรมเพื่อสอดแทรกด้านคุณธรรม จริยธรรมในการสอนแต่ละรายวิชาโดยเฉพาะด้านความมีวินัยและความอดทน นอกจากนี้จัดกิจกรรมเพิ่มเติมหลักสูตรในการส่งเสริมด้านความมีวินัยและความอดทน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาในนักศึกษาแต่ละชั้นปีในทุกปีการศึกษา เพื่อนำมาวางแผนการส่งเสริมด้านคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นรูปธรรมและมีความเหมาะสมกับสภาพจริงของนักศึกษาในแต่ละชั้นปี ที่มีบริบทที่แตกต่างกัน
2. ควรขยายกลุ่มตัวอย่างนอกเหนือจากนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ โดยกระจายให้ครอบคลุมทั้งมหาวิทยาลัย
3. ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่น ได้แก่ ตัวแปรด้านจิตใจ การควบคุมตนเอง ความฉลาดทางอารมณ์ และศึกษาในแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการบันทึกประสบการณ์และการสนทนากลุ่ม

สรุปผลการวิจัย

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ออกแบบวิจัยภาคตัดขวางเชิงพรรณนา (Cross-sectional Descriptive Research) กลุ่มผู้เข้าร่วมวิจัยจำนวน 147 คน สุ่มตัวอย่างแบบสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายโดยการจับฉลาก (Simple random sampling) เก็บข้อมูลในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ระหว่างเดือนมีนาคม ถึง เมษายน 2560 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาด้วยจำนวนค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พร้อมกับการประมาณค่าช่วงเชื่อมั่นร้อยละ 95 ส่วนสถิติทดสอบใช้วิธีวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพียร์สัน เก็บข้อมูลโดยแบบสอบถามชนิดตอบด้วยตนเอง ซึ่งมีค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา 0.80 และค่าความเที่ยง 0.85 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 94.6 ค่าเฉลี่ยของปัจจัยด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาล ปัจจัยด้านความซื่อสัตย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.56 รองลงมาคือด้านความเมตตา ความอดทน การมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบ ความมีวินัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.38, 20.61, 20.53 และ 19.29 คะแนน ตามลำดับ และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมครอบครัว กลุ่มเพื่อน สถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 21.54 21.24 และ 21.20 คะแนน ตามลำดับ ปัจจัยที่มีผลกับคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลมากที่สุด คือ สภาพแวดล้อมด้านกลุ่มเพื่อนและสภาพแวดล้อมด้านสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับคุณธรรม จริยธรรม ร้อยละ 56 รองลงมาคือ สภาพแวดล้อมด้านครอบครัวมีความสัมพันธ์กับคุณธรรม จริยธรรม ร้อยละ 50

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีที่ให้ทุนในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณนักศึกษาทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กัญจนคัทฐ์ ปิยะกาญจน์. (2553). วิธีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่เยาวชน. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เกรียงศักดิ์เจริญวงศ์ศักดิ์. (2544). การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ฐาปนีย์ พลิชฐ์เนาวกุล และพรสวรรค์ สุวัฒน์ศรีย์. (2551). การศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. (รายงานการวิจัย). มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ดวงเดือน พันธมนาวิน. ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม: การวิจัยและพัฒนาบุคคล. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.
- ทิตนา แคมมณี. (2546). การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : เสริมสินทรัพย์เศรษฐศาสตร์.
- นันทวัน ยันตติลก. (2551). การศึกษาสถานะสุขภาพเยาวชนไทย กลุ่มอายุ 15-24 ปี จากการวิเคราะห์ข้อมูลการสำรวจโดยสถาบันการศึกษา องค์กรที่ทำงานเกี่ยวกับเยาวชนในช่วงปี 2548-2551. (เอกสารอัด สำเนา)
- นฤมล โอสถานุเคราะห์. (2549). แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ตามพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ. (2550). การศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้ความรุนแรงในครอบครัวของชุมชนแขวงวัดท่าพระ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญใจ ศรีสถิตนรากร. (2553). ระเบียบวิธีวิจัยทางพยาบาลศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภาศรี สีอำไพ. (2540). พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปริญญา เห็นสุข. (2549). ศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสาร และขัดกลาทางสังคมด้านคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตนักศึกษา ระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พระธรรมญาณมุนี. (2531). พระธรรมญาณมุนี. กรุงเทพมหานคร : อัมรินทร์.
- เพ็ญพิไล ฤทธาณานนท์. (2549). พัฒนาการมนุษย์. กรุงเทพมหานคร: ธรรมดาเพรส.
- พรพิมล เจียมนาครินทร์. (2539). พัฒนาการวัยรุ่น. กรุงเทพมหานคร: คอมพิวเตอร์.
- สุทิวรรณ ตันตริจนาวงศ์ และศศิกัญจน์ ทิวสุวรรณ. (2552). การศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมที่มีประสิทธิภาพ กรณีศึกษากลุ่มเด็ก/เยาวชน และข้าราชการภาครัฐ. (รายงานวิจัย). กรมศาสนา กระทรวงยุติธรรม.
- สุนันทา ศิริวาท. (2548). การทำหน้าที่ของครอบครัวตามการรับรู้ของเด็กวัยรุ่นที่เสพสุราในจังหวัดแพร่. (วิทยานิพนธ์). พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- Burns, N., and Grove, S. K. (2005). Practice of nursing research: Conduct, critique and utilization. 5th ed. Philadelphia: P.A. Saunders.

Pender, N. J. (2006). Health Promotion in Nursing Practice. 5th ed. New Jersey: Peason Education.

Polit, D. F., and Hungler, B. (1999). Nursing research: Principles and methods. 6th ed.
Philadelphia: Lippincott.

Krisanaseranee, A.(2000). Life skill on reproductive health to promote late adolescent
reproductive health: a participatory action research in one selected University in Bangkok
etropolitan. ThaiJournal of Health Promotion and Environmental Health, 23, 95-103.